

Eduskunta
Valtiovarainvaliokunnan verojaosto

HE 156/2025 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta

Eduskunnan käsittelyssä on hallituksen esitys laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain eräiden säännösten kumoamisesta (HE 156/2025 vp). Esityksen mukaan konesaleissa eli datakeskuksissa käytettävän sähkön vero siirrettäisiin alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I, jonka vero on 2,24 senttiä kilowattitunnilta. Alemman sähköveroluokan vero on 0,05 senttiä kilowattitunnilta, joten ehdotettu muutos nostaisi konesaleissa käytettävän sähkön veroa 2,19 senttiä kilowattitunnilta.

Työ- ja elinkeinoministeriö toteaa lausuntonaan seuraavaa:

Valtiovarainministeriö pyysi keväällä 2025 lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain muuttamisesta. Luonnokseen sisältyi ehdotus konesaleissa käytettävän sähkön veron nostamisesta alemmasta sähköveroluokasta II yleiseen sähköveroluokkaan I. Työ- ja elinkeinoministeriö antoi 16.4.2025 lausuntonsa valtiovarainministeriölle. Eduskunnan valtiovarainvaliokunnalle nyt annettava lausunto perustuu valtiovarainministeriölle annettuun lausuntoon muutamin täydennyksin.

Datakeskusinvestoinnit ovat kansainvälisesti voimakkaassa kasvussa, mikä johtuu etenkin tekoäly- ja pilvipalvelumarkkinan kasvusta, joka edellyttää kasvavaa palvelinkeskuskapasiteettia. Myös Suomi on ollut houkutteleva kohde näille investoinneille, mihin vaikuttavat etenkin edullisen ja puhtaan sähkön tarjonta, vakaa sähköverkko, puhtaan veden tarjonta ja viileä ilmasto, digitaalinen infrastruktuuri sekä datakeskuksissa syntyvän lämmön hyödyntämismahdollisuudet.

Suomen datakeskustoimialan syksyllä 2025 julkaiseman selvityksen mukaan julkistettujen investointisuunnitelmien perusteella Suomeen sijoittuva datakeskuskapasiteetti tulee vuonna 2030 olemaan moninkertainen nykytilanteeseen (286 MW) nähden, yhteensä arviolta 3 400 MW, mikä tarkoittaa karkeasti arvioituna yli 30 miljardin euron investointeja (ilman palvelinkustannuksia). Toimialan esittämän varovaisemman, jo tehtyjen investointipäätösten perusteella laaditun arvion mukaan datakeskusten kokonaiskapasiteetti vuonna 2030 olisi Suomessa noin 1 500 MW (investoinnit noin 15 mrd. euroa). Vielä julkistamattomat investointihankkeet ja investointihankkeiden mittaluokan kasvu huomioon ottaen voidaan kuitenkin arvioida, että

Suomeen suuntautuvia datakeskusinvestointeja on vireillä edellä todettua enemmän.

Datakeskuksissa käytettävän sähkön veron siirtäminen alemmasta sähköveroluokasta yleiseen sähköveroluokkaan nostaisi datakeskusten toiminnan aikaisia kustannuksia. Työ- ja elinkeinoministeriö arvioi, että muutoksen vuoksi osa Suomeen suunnitelluista datakeskusinvestoinneista voi suuntautua muualle, vaikka Suomen muut toimintaympäristön vahvuustekijät säilyvätkin ennallaan. Veromuutoksen toteutuvaa kokonaisvaikutusta on kuitenkin vaikeaa arvioida. Ministeriö kiinnittää lisäksi yleisesti huomiota ennustettavan toimintaympäristön keskeiseen merkitykseen Suomeen suuntautuvien investointien kannalta.

Datakeskuskapasiteetin kasvusta aiheutuvalle sähkönkulutuksen voimakkaalla kasvulla on vaikutusta sähkömarkkinoihin ja puhtaisiin sähköntuotantoinvestointeihin. Työ- ja elinkeinoministeriön näkemyksen mukaan sähkönkulutuksen kasvu saa aikaan vastaavia investointeja etenkin tuuli- ja aurinkovoiman tuotantoon. Tuuli- ja aurinkovoimainvestoinnit eivät enää pääasiassa korvaa fossiilista sähköntuotantoa, vaan näitä sähköntuotantoinvestointeja syntyy kattamaan uutta sähkön kysyntää. Jos sähköveromuutoksen vuoksi datakeskusinvestointeja syntyy vähemmän, myös tuuli- ja aurinkovoima investointeja syntyy vähemmän.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että sähköntuotantoinvestointeja puhdasta sähköä käyttäviä teollisia investointeja ja akkuinvestointeja suunnitteilla siten, että datakeskusinvestoinnit eivät puhtaasti sähkön riittävyyden näkökulmasta rajoita teollisia investointeja.

Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo edelleen, että tuotanto- ja kulutusinvestointien ajallinen toteutuminen voi vaikuttaa ainakin tilapäisesti sähkön markkinahintoihin ja niiden vaihteluun. Datakeskuksilla voi olla vaikutusta myös sähkömarkkinoiden jouston tarpeeseen, koska sähkönkulutuksen taso vaikuttaa tarvittavan jouston määrään. Osa datakeskuksista pystyy osin sopeuttamaan sähkön käyttöönsä sähkön hinnan mukaan (esimerkiksi tekoälyn opetus) ja osa ei (pilvipalvelut). Pääosalla datakeskuksista on myös omia varavoimaratkaisuita. Sähkömarkkinat eivät synnytä markkinaehtoisesti kaikkia tarvittavia jousto- ja huippukapasiteetti-investointeja. Vaihteleva sähkön markkinahinta luo kuitenkin voimakkaan kannustimen esimerkiksi akkuinvestointeihin ja kulutuksen joustoon.

Kantaverkkoyhtiö Fingrid ilmoitti tammikuussa 2025, että uuden teollisen kulutuksen liittämiseksi kantaverkkoon on paikallisia rajoituksia eteläisessä Suomessa vuosina 2025–2027, kunnes kantaverkkoa vahvistavat investoinnit valmistuvat. Sähkön kantaverkon liityntäkapasiteetti on lähivuosina väliaikaisesti ja paikallisesti rajoittunut Uudenmaan, Varsinais-Suomen ja Hämeen alueilla. Niukkuuden takana on sähkön kulutuksen ennakoitua nopeampi kasvu eteläisessä Suomessa samaan aikaan, kun alueellista yhdistettyä sähkön ja lämmön tuotantoa on poistunut toiminnasta. Rajoitus on kuitenkin väliaikainen. Hallitus on linjannut, että Fingridin investointikykyä kasvatetaan 5,2 mrd. euroon. Mikäli konesali-investoinnit sijoittuvat sähkön ylituotantoalueelle, tämä vähentää Fingridin investointitarvetta.

Pääministeri Petteri Orpo nimesi 18.6.2025 hallituksen puheenjohtaja Veli-Matti Mattilan datakeskusten kansallisen tiekartan laatimisen selvityshenkilöksi. Selvityshenkilön tehtävänä oli laatia datatalouden arvomuodostuksen kannalta keskeisten datakeskusten kansallinen tiekartta, joka täydentää hallituksen datatalouden kasvuhjelmaa. Selvityshenkilön raportti julkaistiin 4.11.2025. Raportissa tarkastellaan Suomen asemaa ja vahvuuksia datakeskustoimialan kansainvälistä kilpailussa sekä datakeskusten vaikutuksia talouteen, sähköjärjestelmään, ympäristöön ja turvalli-

suuteen. Raportissa asetetaan kansalliset tavoitteet datakeskustoiminnalle ja määritellään periaatteet, joiden mukaisesti Suomen tulisi tavoitella korkean lisäarvon datakeskuksia. Selvityshenkilö esittää useita toimenpide-ehdotuksia, joiden avulla Suomen tulisi pyrkiä saamaan oma osuutensa seuraavien vuosien aikana tapahtuvasta datakeskusten investointiaallosta. Selvityshenkilön ehdotuksiin sisältyy muun muassa ehdotus sähköveronhuojennuksen toteuttamisesta korkean lisäarvon datakeskuksille pitkähkön määräajan merkittävällä tasolla.

Eduskunnan käsittelyssä nyt olevan hallituksen esityksen HE 156/2025 vp antamisen yhteydessä hallitus tiedotti, että se varmistaa Suomen kilpailukyvyn kansantalouden ja kokonaisedun kannalta hyödyllisten datakeskusinvestointien toteuttamiseksi. Hallitus valmistelee tiekartan suositusten pohjalta tarvittavan tukimallin tavoitteen saavuttamiseksi. Fiskaaliset vaikutukset voivat olla enintään nykyisen sähköverotuen suuruiset. Hallitus päättää valmistelun päälinjoista mahdollisimman pian tiekartan valmistumisen jälkeen. Hallituksen tavoitteena on, että tuki on voimassa syksyllä 2026.

Sampsa Nissinen
Teollisuusneuvos
Työ- ja elinkeinoministeriö